

АЖЫКТЫН БИЛИП...

Эрэн кээз Советтин
№1 депутаттар бөлүүнү
ажыктын дугайык маанай
чугалап көрсөп. Тамара Ча-
мын уурткан ол бөлүк-
түн ажыктын планы-биле та-
нышым, ол хей талыт.
Оон алгаш көргө, сонгучу-
лар-биле харылажып ажал-
дарын депутаттар чуугалап
турар деп чүс ичкен. Чоңу-
чуртпун турар черини айы-
бале кижизилде ажалын
депутаттар бөлүүнү ламчы-
тыр чорударынын эштин де-
путаттар дерек кырында көр-
гөш.

Бо депутаттар бөлүүнө сес-
депутат бар. Кижиз бөрүү
окуругуна чорудар ажалын
планнап алган. Чыдаа ийи
уаа депутат бөрүү сонгучу-
ларынга отсудуу бээр. Көр-
дүнгөн график бөрүү сон-
гучуларын дүзүлүп ал турар-
лар. Окуртгаре уушукту-
нерин кылып турар депутат-
тар база бар. Сонгучулар-
бале харылааны кошкатпас
дээр чамдык таварылаа би-
жирел харылааны ажаллап
турарлар база бар болуу.
Кижизер-биле ажалдык янзы-
бүрү аргаларын, чедиптер хе-
вирлерин ажаллап дээр ий-
лэшиктерин кылып турарып
ол көргүзүп турар. Депутат-
тар реалдык чорударын база
претикалал турарлар. Кол
кычээгини оон дээрини че-
дип аларыне улауларын
турар. Чыжээ, магазинерне
хыналалар чангыс эс улаа
чоруттуган. Ажалын кон-
троль бөлүү-биле чоруктан ол
хыналаларын түнөөлөрүн
алаан черлерини ууртукчула-
рында кынапкан, айтырты
тургузуп, хемчегерин ал ту-
рар.

Чагайжыдыла талаа-биле
окуртгаре ажал база кы-
дынып турар. Огоротуп өг-
бүлелерин дедипер соруга-
биле сүт хандырылааны эки-
жидерин депутаттар чууга-
лап турар. Оон-биле ууртукчу-
лар ойнаар шөлдүк септелген
айтырын кээз Советтин бо
чыла ажалын планыне
кирген. Окуртгарин чагай-
жыдылааны чуугаа деп көр-
гөш, ажал хамарашып чурт-
такчыларын тургузуп кел-
гени чүдөлөрүн планна кы-
ргына ыңгайлаш таварылаа эвес.

Депутаттар бөлүү анык-
тар-биле ажалдык база чу-
галап турар. Чагай чамдык-
ларга оларын кижизилде,
өбөдир талаа-биле хемчегер
база алынып турар. Тыва
чанчыларын аныктарга деп
темадыг келжени организат-
сарттирер. Депутат эчил-
дер аныктарга дедипер оларын
база номуп турар. Эксе че-
рлерден ажаллаар-биле биске
келген спецнальстерин бажы-
мале хандылар айтырларын
чогумчалыг шийтерелерини
де база сонугурагалар, де-
путаттарын талаа-биле
сестетиме көргүзүлгөн
сестетиме ал турарлар. Бо
бөлүккө хамарашып чуга-
лап тура, дараа-дан чуугаа
чепе дедипер кагаз деп бо-
дал бар, корум-чорум үрө-
шкенин бодуураа соруга-
биле, наам ретпелерин-биле кижизилде, тайдыр ажалын
чорудуу турар эки. Ажал-
недер-биле харылаа багай
эвес. Кижизер-биле хары-
лаага ажаллаарын ажалын
оон-биле калы депутаттар бөл-
лүүнү кычээгин салып тур-
горуу база бир чуугаа айт-
кы бар. Оон ажалдык чурт-
такчыларын, бараларын хо-
вартап, чедиптер турары-
биле, магазинерде байдалар-
дын, баран хуваалдыын кан-
чар чорудуу турарын бай-
далын хынаар соруга-биле
реалдык чорудуу турарлар.
Бир кижиз көрдүнгөн уушун
өг-бүлө чедиптер ал турар бе-
дем айтыр олорго хамаан-
чок эвес. депутат кижизе
чурттакчылар ол-бо айтыр-
тын тургузуп кээр болганда,
ажаллаар апаар. Ол хынал-
дарын түнөөлөрүн когур
алаан черлерини аныктып
келерини алганда, кээз
Советтин президиумуну ху-
ралдарына чуугалажып ту-
рар.

Депутаттарын сонгучу-
лар-биле сумелжит, синал-
дар кижизер-биле базан ор-
нажып, сазы кылар бир
хүтүк тургускан. Айнык бир-
чун негелдерини баштайгы сүб-
бота хүтүнө оон эрттирер
көргүзгөн. Бичан тиз-бүрү
бараларын кижизер экен,
орнажып ол болуп кыкпе,
азы, хостуг өрөк-биле сазып
турар. Салылажыктын кы-
зын ажалын дедип турар
чүс тей. Оон эске байлар-
га база ажаллап болуп кижизер
ажыктын болуп кы-
зын тей. Депутаттар бөлүү
бо хүтүнө ажалын мындай
улажыктын чорудуу тур-
горуу. Чоңун бөрүлгөн шы-
жылары чуугаа деп чүсөн
олар эки билип турарлар.

Татьяна ДИВИИ.
Тыва АССР-ин Дээрн Со-
ветинин ажаллажык, чурт-
такчы хохорай.

Лекция пропаганды ЧАА НЕГЕДЕЛЕР ӨЗУГААР

РСФСР-нин «Билиг» нитилелдин Уставын эртен чылдык
декабрьн төнүзүндө болган Россия Федерациянын
«Билиг» нитилелдин IV сьездинге бадылаан. Солуну
номчууларын нитилелдин чаа Уставына, оон негелде-
леринге хамарашып тайылбыр бээрин дилеп турар. Ону ба-
рымаалааш, бистин корреспондентивис республиканын «Би-
лиг» нитилел организациязынын баштаар черинин даргазы
нын бирги оралакчысы, Тыва АССР-нин улус депутат К. Д.
Будук-оолга ужурашкан, элээн каш айтырларын оон
салган.

— РСФСР-нин «Билиг»
нитилелдин ролуну болгаш
соругаларын дугайында чаа
Уставта чүгү айтканал. Ка-
ра-Саа Домбалаонов? Кыс-
ка-была тайылбырлап берип
көрүнерем.

— Нитилелдин ролон бол-
гаш соругаларын мында то-
доткай бижээр. РСФСР-нин
«Билиг» нитилелдин чаа
Уставын сазуар аларга, рес-
публиканын «Билиг» нитилел
организациязы болза эргежок
чугаа теоретиктик билгилет
болгаш профессионал белек-
диг эртем-билигтерин негеп-
редирине база практикага
ажылаарына кижизер күе-
лени клеретер эртемдеринин,
түскэй эртемчилерин, чога-
дыкы интеллигенциянык бот-
башкартырн эки тура чыры-
дышык хой-нити органи-
зациязы болур. Ол ии хохар
чырыдышык организациязы
турган болгаш мынаар арттар.
Амгы уе-чадада чуртпун, рес-
публиканын социал амырлар-
дыга бистин нитилелдин ро-
ло эвөр. Ол ролуу эстүрелер
нитилелдин ажал-чорудула-
жык унаезин, ханы чар-
тылгарып херек болуп турар.

Нитилел эртем билгилер-
нин негепредир талаа-биле
ажыл-чорудулажык нити
национал соругаларын шит-
пирлээрине илгизин бээр. Ол
болза чуртту экономика-
ры-де-техника, социал, болгаш
гуманитар адырлар талаа-
биле мурнакын күрүштеринин
депеленине чедирер, демо-
краттыг күштерин сырып кат-

тыштырары, улустун сагын-
сеткилин кадыкшыдыр, ин-
тернациоанализин, улустарын
ийяралын бажыкчылар база
хожжүдери, тумантыг демо-
краттыг нитилелдин идеал-
дын бадыткаары болур.

Безуаг билгилерин негеп-
редир бистин кол соруга-
выс болгай, ол болза номчу-
стуну соругалдарына бөрүү-
биле дүшүкен турарын чу-
галап дедипелээр болган мен.
Оларын эргежок чугаа не-
гелдерин хандыларыне уга-
ланган бистин амырлары-
ны хей болушуктарыны
нун бүгү талаа-арын дугайы-
нда шын, дүргө меделер-
нин ажалчы чога бээр ужу-
руг бис.

«Билиг» нитилелдин ажал-
чорудулажык шын унаезин
дээр барымыла болза, чо-
га берип турар билгилерин
эртемге унаезилеттенин.
шыныкын болур. Чаа Устав
сүзүгү ажаллаарын идеол-
логтук болгаш политиктик
утка-шынарларынга хамаат-
лаар, коллективтер, партия
болгаш эске-даа организаци-
хумалдарын, бир эвес «Би-
лиг» нитилелдин соруга-
лына улаураалык болза,
нитилел оон чуугалажып
көрбөс. Амгы уеде РСФСР-
нин Компартиянын Төп Ко-
митети партия комитеттер-
ин биле нитилелдин органи-
зациязынын харылажык
ажылаарын дугайында
доктала хүлэп алырар ма-
нап турар бис.

— Нитилелдин ролу өс-
кен, соругалары улагаткан-
дыр. Лекция пропаганды-
зын амгы уеде каныг чу-
гула айтырларга улажыдыр
турары?

— Бистин хей националдыг
куруневистин экономиказын
болгаш политиканын экижи-
лер ажалды күштелдеринин
нитилелдин келжигүнеринин
бүгү ажал-чорудулажык уга-
ландырган бис. Тыванын агро-
улестүр комплекзинин ажал-
ын экижилери чугаа айт-
кы болуп турар, чүс дээр
кээз ажал-агы бистин эко-
номиказынын кол адыры
болгай. Национал оруганын
40 аягы хүтүн оон тургус-
тугай. Ону доктаамал болгаш
ажыктын хохжүдери респу-
бликанын экономикаын база
политиктик күчүзүне салар-
ын чедирер. Сөзүгү уеде
комплектин ажал-чорудула-
жы экижилери-биле органи-
за-экономикаг хемчегерин
ап турза-даа, байдал хевээр
арткан. Дык хей продукту-
ларын бөрүлгөзү эвээр-
жээн, чидерин кыгуулаш, шы-
нар кудулаш, амгы үенин
технологияны чок болуп ту-
рар. Экология байдалы бол-
гаш сүт чоруму баксарар.
Кыш-ажыла организациязы
руныл депшилагел чаа арга-
ларын оожум негепредир кел-
ген. «Арат болгаш тараачын
ажыл-агы дугайында», «Ке-
дизин социал хөгжүдөлү-
шүн дугайында», «Чер дуга-
лында» Тыва АССР-нин хой-
лударын улус ажал-агы-
нынга, социал-экономикаг
хөгжүдөгө ужу-дузасын,
оларын амырларга боттан-
дырынын ажалыг аргала-
ры билдингир болгаш бөрү-
ренич кылар таварылаа-
ры эске чуугаа болуп турар.
Бо ажалга эртемдерин,
башкарларын, экономистерин
кээз ажал-агынын түскэй
эртемчилерин хаара тууар

соругалары салган бис.
«Билиг» нитилелдин ажал-
чорудулажыктын кол ула-
жыктын делегей байдалы-
нын база совет даштыкы по-
литика дугайында лекциялар
номчуру болуп келген.
Бистин чурттап турарымыс
бамбүрөктө чээрби чүс чы-
дын сөзүгү чылдарында дык
улау ханы эскерилгелер бол-
ган, оон уламындан бистин
амырларымыс эскерилге-
лер болуп турар-дыр. Оон
уламындан бо ажалымыс
кычээгини кошкыды бол-
бо, ужуруг бис.

Интернационал кижиз-
илдин экижилеринге, на-
ционаллар аразында хары-
лааларын чогуучалыг болу-
ларыне улаган ажалларын
улам күштелдерер соруга
сөзүлгөн.
Долгуз-биле чуугалаарга,
бистин ажалымыстын кол у-
лажыктын мындай-дыр.
Нитилел-биле аларга, чору-
дун турар ажал-херектин хе-
мээли улау, оун үстүндө чу-
галааш мен.

— Нитилел хой-нити ор-
ганизациязы, чогадык
эвилелер-биле каныг хама-
лажып ажаллап турары?
— Советтерин улус депу-
таттары, политиктик партия-
лар, хой-нити катты-
жыкчылар болгаш ор-
ганизациязы, шимчээ,
кирер-биле «Билиг» нити-
лелдин бир дедип кы-
жылаар, бот-боттарына у-
лажыктын, аразында дугу-
жугалып болур. Ол болза
билгилерин чедипшигит не-
гепредирин, дедип про-
пагандизини шынарын экижи-
леринге, дедип бодууларын-
га улау саларын чедирер.
Бичан болганда, ол казы
ажылажыктын негепредир
чугаа болуп турар.

Нитилел лекторларын са-
нык көрүдээрине, анаа рес-
публиканын эртемдерин,

түскэй эртемчилерин, кыс-
терин, эчилерин, башкыла-
рын улус депутаттарын та-
ра туурамыс кычээгитин са-
лып келген, иди сонгаар-даа
сазыр. Олар оон ортузунга
билгилерин негепредирине
бис эвес удуу кирерлер.

— Нитилелдин сан-хөө-
ажыл-агы ажал-чорудула-
жык хамаарыштыр каш сөстө-
нү чуугалап берип көрү-
нөм, Кара-Саа Домбалаонов?

— Чуртпун экономиказында
организациязынын сан-хөө-
биле хандырылганы дык
баксараткан. Оон уламында
эрттирер ужуруг семинарла-
рын саны кызырлаган, сур-
гакчыларынга чарылаа
акча-хөргөн чедипшестеэн,
шантаж ажаллажыктын кы-
зылп турар. Ажаллажык-
ларга компетентиле тейл-
бэр акча эвээр болгаш эс-
ке-даа бергелешкирер бар.
Шак мынчыл берге эесе анаа
олуруп болбас ужуруг бис,
бодуустун сан-хөө-ажыл-
агы ажал-чорудулажык
сайзырагайжылар талаа-
жык эргежок чугаа хемчег-
лерин алары чугаа болуп
турар. Лекция-мындактын
ажыл нитилелдин эске-даа
ажыл-чорудулажык хемчег-
лерин эртен тапкырты
тодоткайп чыгарал Нити-
лелдин чаа Уставы нити-
лелдин келжигүнеринге, шат-
тыг ажаллажыктынга ма-
темпалит болгаш моталыг
улаа чедиптерин бүгү хев-
лерин калба-биле ажалла-
рын көлүп турар. Бистен оун
улаураала болуруп ажал-
лаа бис.

— «Билиг» нитилелдин
чаа Уставын болгаш оон
ажыл-чорудулажык экижи-
лерин дугайында чуугалап
бергеперин кезин четтир-
дим, Кара-Саа Домбалаонов.
Интервью Таан оол ХЕР-
ТЕК алыр.

АЖЫЛЫ ТҮННӨЛДИГ

Бистин районук мал аарыг-
ларынга уаур демсеза чору-
дун ставиялынын ажалла-
чылары — мал эчилерин нити-
лел болгаш хуу кижилеринин
шөр база мынчыл болза
малдарына янзы-бүрү хам-
наа таварылаар биле ханжы-
жынарын чорудуу, оон түн-
нөөлөрүн аналитер ажал-биле
тынып турар. Ол-аа хынаа-
лардан илеретин болза, бо
чыдын таскын профилактика
ажылаарын үнөөнө.

«Чыраа-Бажы» сөзүс биле «Хо-
рум-Дат» колхозтун Шык-
Бажы болгаш Ден-Терек сүт-
бараан фермаларында түбөр-
күлөткан аараа сазр 4 ике-
ти илереткен. Оларын ко-
дан уузу чорударынын хемчег-
лерин ол доваан алган.

Түс-түс ажал-агыларга
болгаш районун үбсаяжыдыла
станциянында бактап
кирген эр маллар—кошкарлар,
хуналар, бугаларын байдал-
дарын база хынаан. Олар ка-
дык болган, 1972 аягында та-
рылганы чоруткан. Олоолан
аарыг мал илереткен. Мын-
чыл болза малга Сибирь аза-
зы биле сырыгыла уура та-
рылганы организациязы. Кеш-
атайын шаашкайлаа уура
профилактика ажаллаар чор-
туткан. Чаш аныг, чурта-
панын ак шынга ажаллаан
хемчегеринге «Чуу талыт»
ларын нитилел-биле 48 мун
ажыл банка чорударын чедип
алган.

Мал-маганын азырларынга
уура профилактика ажалын
үнөөнө чоруп, аналитик
түннөөлөрдүн отторайын ха-
жымышкын чокка күтүлгөн,
кызыл ак ажалдык мал эчил-
леринге «Искра» совхозтан
Александр Монгуш, Тыва
сөзхостан Александр Кулар,
Чазананын кыскажыктыга
буурулгезилден Вайр Олар,
Олар боттамын ажаллаа
шын улажыктын тип ал-
таныр А «Болчелен» сов-
хозта Назежа Кара-Сал и-
яныг эвес кижиз ол оттор-
чөс.

Александр МОНГУШ,
Чөөн-Хемчик район.

Хоочуннар чөвүлелдеринде КЫЛДЫНГАНЫ САЙГАРГАН

Бай-Тайга райоода хоочуннарын чедип чөвүлел бар.
Чокта чаа оларын ажалы сайгарып чуугалашкан. Анаа
бүтү кээз суурлардан төлөөлөр киришкен. Оон аңгыда,
оон партия, совет, профсоюз болгаш комсомол комитеттеринин
ажылдажылары база олуршкан. Хоочуннар чөвүлел-
дин дедип И. А. Селен чөвүлелдер кынаар ажаллааны
чуугалап. Чөвүлелде нитилел-биле 21 кижиз бар. Олар че-
рлерде хоочуннар чамдык боттук дузаа көргүзүп, органи-
зациязы хемчегерлер чоруккан. 812 хоочуну ламчыштыр
аныктарын күш-ажылга болгаш хой-нити ажаллаарына
кириштирер, чагай чамдыкларын негепредиринге холбош-
тыр ужуражылгандар чөв-чөвлерге эртаккан.

Рынокте кирген нарын байдалга чурттап турар бис. Бичан
болганда, кээз суурларга дузаа ажал-агынын хожжү-
дери хоочуннарын удуу биле эвес. Уенин нарын байдалын
улап билгилер оларын өрөдип, боттук маалыларын, та-
раачыларын, сарыкчыларын солуп ажаллаар чаа салга-
чылар чуугаа эвээрин хура-сугалаага хоочуннар чуугалап
келгилээн. Бо талаа-биле Бай-Талдан болгаш Тезинин
хоочуннар чөвүлелери чамдык тодоткай ажалларын чору-
дун турар. Чөвүлелерин ууртукчулары
М. С. Ооржак, М. С. Чедер-оол олар кат-
тичтиг мынашары эстүрүп турар хоочуннар Сыр-
гыт-оол Шадыр Бай-Талдан, Чылбак-оол Салмак, Чылбак-
оол Кежикей—Кызыл-Далган, Тезин суурдан Семен Иргит,
Бичан Кыгай-оол сугаларын алап, аныктарын боттарынын
ажыктыр чоругуна өрөдиринге удуу кирип турарын де-
диптер. Олар хергелелден артыкшылынын чога салып
турар.

Хоочуннарын аныктар ортузунга чорудуп турар ажал-
дарында чепес талаар ам-даа бачан олар оббайн, чууга-
лашкан. Чурттап бажынаарын чамында болгаш эске-даа
айталгыла деп шөлдөр кур чөп бооп чыгар. Бичан черлерин
ажагылажып турар өг-бүлелер-биле беселелашып, каныг-
да-бир ажалыг ажалды бөрүрү алырын сумелээр дуза-
лыт. Чок болза тараа култураларын кайы-бир сорту-даа
тарыл болгай. Амгы берге уеде ородуу чашан дугалап,
эвээрин чыдар чорук өг-бүленин чаага, шүшкен талаа
лоранг херечил бергелээр. Бо бүгү аныктарын ажалыг
чоруга керелди, кижилер чоруга чаттавалыктын.
Район 135 пенсионер боттарынын мергелди-биле ажал-
лап турар. Олар дузаа ажал-агынын хергелелден
артыкшылынын күрүнеге дужаал турар чөв-чөвчүлөт.
Эрткен чылын олар нитилел-биле 45 тонна эвти, 11,8 тонна
сүтү, 13,5 тонна дүктү күрүнеге дужааган. Оон-биле чөв-
дештир, нитилел-биле 57 тонна мал чедип белектерип бер-
генер. Чыжээлээр, Бай-Талдан 304 Дири оолдары-биле
60 тонна чайгар уген сугенин белектерип. Бо өг-бүлө эвөө-
зүзүн хой чылдарда ажал-тодун күш-ажылга дадыктыр,
өөрөдип келген өскөргө улагерилг дээрин хоочуннар
чөвүлел чуугалап оларын эки эгелешкирнин өскөргө
негепредир ажалыг деп дедиптер турду.

Районда 1644 кижинин пенсия, пособиянын хемчээлин
эстүргөн. Эрткен болгаш бо чылдарын чартында социал
хандыларыла кижизил Эвилел болгаш түс чер курорттарында
18 кижизе путевканы берген. Хоочуннарын болгаш ивалит-
терин мындайла-чурттааларын экижилер талаа-биле ажал-
ды моон сонгаар-даа хайгаралга алары чуугалаан олар
айтыкан. Бичанга колхозунга, совхозунга бүгү чурттаал-
зында удуу кирип келген хоочуннарга сазы салыры—бирги
черинин айткымы. Бажы-балгаты база чуугаа хергелелден
бараларын-биле хандылары— кол негелед. Бичан болганда,
оларга магазинин түскэйлары алган. Бо айтырларын чө-
в-чөвлерге шийтерелерин хемчегерин көрүп турар. Оон
аңгыда эске-даа ажал-агы боттарларын олтурган кирип-
тедип. Ол чүс дээр чамдык ий-чаныс кижилер турар. Олар
багай чачыларын анык-өскөгө негепредирин дээр хем-
чегерин чорудары чуугаа. Оон чорудура түскэй кубулагы
болгучиерин ажаллаар. Оон активтеринге башкарларын,
эмчилерин, кадыкшыла нитилелдеринин болгаш партия,
советтерин таваларын кириштирер анаа солуп ажаллаар-
дын чорудары ажалыг чуугалашкан.

«Хоочуннарын чамдыкчалы кынаар—кижизилде хергел-
де деп айтырлыг чыганы хоочуннар чөвүлелдин тодот-
кы чуугалап сайгарылажык партия совет организациязы
улажыктынга эвээр. Районик мал болгаш чер ажалын
да кели уелгү тургустунуп турар айтыр кижизил тудук.
Анаа күш-ажылды болгаш ажалын хоочуннарын илгел-
дип кижилерин улажыкчылаа кийгилем. Бир-тээ, хоочуннар
нын мурунда ажаллап ортузунга кылар оон чаартынып
турар болганда, чөвүлелдин составын аяартып, оон 30 кижиз
ханды томылаан Оон үрүтүчүзүгү Н. Т. Мухомайин
бадылаан. Хоочуннарын республика конференцияга тос
делетат сонугаткан.

Наталья ТЫРТЫК-КАРА.
Республиканын хоочуннар чөвүлелдин президиум келжигү-
нү.

БАШТАЙГЫ УДАА

Бо хүтүнөра хохорайын харылаа саамырларына мын-
бээр акша шилчкен кижилерин бо-а көрүп болур. Олар-
нын хей кезик акция тардыкчылары болуп турар. Азы
кээр чуугалаарга, акция ойнамын турар улустар-дыр. Рос-
сийн бунуныг чорук фондузуну Тыва салбыры бодунга
акция кирип аарында аңгыда, акция ойнадышкынын баш-
тайгы удаа организатан турар. Бунуныг чоруктуу Россия
фондузуну Тыва салбырын даргазы Вячеслав Кужугет-
ович Дөргөн-оол-биле бистин корреспондентивис ужурашкан,
алаа мындай айтырларын салган.

— Вячеслав Кужугетович,
бунуныг чоруктуу Россия
фондузуну Тыва салбыры
тургустунган ур болбаан бо-
гай. Оон ажал-чорудулажы-
кын кол утажын танымштыр-
көрүнерем?

— Каныг-даа кижизе буну-
ныг чорук кылары кижиз бөрү-
зүзүн хаматын хүлээлген
болгай. Сөзүгү уеде кижизе
кериш, бунуныг чорук кы-
лып, бунуныг чорук кы-
лып, сазылар бүгү делегей-
ге салалар, негептерин бо-
лап турар. Россиянын буну-
ныг чорук фондузуну Тыва
салбыры тургустунган, ам уш-
чыл чедип турар. Бо үенин
дугурунда бистин бо албан
чери хей тургаларыг өг-бүл-
елерге, эске-чаныс урулгарга,
пенсионерлерге база кыгуула-
нарга, оон ынай хай-халак-
каа таварышкан улустарга
эвээр эс дузаын чедирип
келген. Чыжээлээр, чокта
чаа бистин, сурагыг аргате-
риямыс Д. болган Ч. Монгуш-
тарын бажыны эртенген
болгай. Бистин организаци-
ямыс оларга база хер-шад-
биле дузын көргүзгөн. Бо үенин
дугурунда чога нитилел,
биле 30 мун аягы акция
дузалажык көргүзүлүс.
Улау четтирерин илердин

ши-төгери, орулгазы эвээр
улау база арбын болгай.

— Чамдык улус акцияны
ойнадышкын чоруктуу эки
бидеби, оон соругаларын,
алаа киришпей турар. Оун
кысым-биле тайылбырлап
көртүрөм.

— Акциянын өртөз 30 рубль
деп чуугалаан болгай мен.
Оун салып алган соода, мында
даныза кирген беш кижинин
баштайгызынын адрезине 30
рубльдин шилчкер. Оон соон-
да, бистин фондузунга адрезине
база 30 рубльдин шилчкер.
Оун шилчкен соода (почта) ийи кы-
лашкын алган, хохорайын
Кечил-оол куумчузунга Бу-
ту-российн кыраа чедиптер
нитилелдин Тыва салбыры-
нын кауулаа хүлээп алыш-
ларга чедирер. Оун анаа ду-
жааган, оон дөрт акцияны
улаштыр алган таралар
Ылчыл кээрде, ойнакмы кижиз
баштайгы 30 рубль орулга-
лыг болур.

— Чамдык ойнап алымын,
кынар дугайында мездер
чир силерс бар боор аа...

— Чогум ойнаадышкыннар
түннелде бисте келбей турар.
Шилчкен акция ээлерины
адрезинеге чоруп турар.
Ыдык-

КОЛОНИЯДАН
КЕЛГЕН

3-кү арын, 1991 ч, июль 11

